

Tâm Tình Tây Bắc Seattle Tháng 5, 2011

Làm vườn ở miền Tây Bắc này được xếp vào loại giải trí được nhiều người ưa thích nhất. Tháng Năm giữa mùa Xuân lại là tháng của muôn hồng ngàn tía thi nhau khoe sắc thắm sau khi được những trận mưa xuân của tháng Tư, làm đất mềm và ấm cho cây cối đâm chồi nảy lộc. Người Mỹ có câu:

*April showers bring May flowers.
Mưa rào tháng Tư làm hoa nở tháng Năm.*

Vườn càng có nhiều hoa nở, cây cối tươi tốt thì chủ nhân lại hăng hái chăm bón, cây cảnh lại được trồng thêm nên những vườn cây ở đây mùa này tấp nập khách hàng, có những vườn lớn phải có người đứng ở bãi đậu xe để chỉ dẫn chỗ đậu. Thêm vào những chỗ bán cây là biết bao nhiêu chỗ “plant sales” được tổ chức vào cuối tuần. Tôi không có sức, không có tiền và cũng không có thì giờ để đi nhiều nơi, hơn nữa vườn nhỏ không còn chỗ chứa nên chỉ đi plant sales ở Volunteer Park, mục đích là tìm xem có cây luân lan (eulophia) nào nữa không như mọi năm (xin vào hoalanvietnam.org đọc bài [Luân Lan Eulophia, Người Đi Một Nửa Hòn Tôì Mát](#)). Năm nay tôi hoàn toàn thất bại, xếp hàng vào sớm nhất nhưng đi không rồi lại về không. Đi mấy chỗ bán cây mới thấy dân chúng mê làm vườn đến mức nào.

Hồi xưa hồi xưa những người mê làm vườn, mê hoa, mê cây cảnh bên Trung Hoa hay truyền miệng câu dưới đây trong lúc trà dư tửu hậu hay trong lúc hoan hỉ thưởng thức những đóa hoa xinh đẹp, một cây cảnh tia khéo hay ngắm một vườn hoa nên thơ quyến rũ:

*Muốn hạnh phúc một giờ thì mua một chai rượu ngon
Muốn hạnh phúc một tháng thì ngả thịt một con lợn béo.
Muốn hạnh phúc một năm thì cưới một người vợ đẹp
Muốn hạnh phúc suốt đời thì hãy trồng hoa, làm vườn.*

Câu này những người không thích vườn tược nghe thì thật là chướng tai. Còn những người thật sự thích làm vườn, tay phải nhúng vào đất cát, phải tự mình vun trồng săn sóc khóm hoa, chậu cảnh, sớm chiều lúc nào cũng muốn gần gũi với hoa lá cảnh thì chắc chắn sẽ đồng ý ngay là vì niềm vui tìm thấy ở vườn tược cây cảnh là một niềm vui vô tận. Vui biết bao nhiêu khi một sớm mai bước ra vườn, ghé mắt vào chậu hoa hay một giò lan mà mấy lâu nay đã bỏ công chăm sóc, chợt thấy nhú ra một cái nụ hoa, hay một chiếc lá non, thậm chí một chút rễ xanh nảy ra từ dưới gốc cũng thấy lòng như mở hội. Mùa này ban ngày đã ấm lên được 60°F, ban đêm khoảng 50°F nên những loại lan của Úc như *Dendrobium speciosum*, *Den.*

kingianum, *Den. mortii*, *Den. teretifolium*, những chậu Cymbidiums, những bụi *Den. nobile*, *Den. friedericksianum* giỏi chịu lạnh đã được mang ra vườn treo dưới cành cây mận, cây lê và cây hạt dẻ. Những cây lan này lớn lắm chiếm hết một nửa cái “greenhouse” nên bao nhiêu lan ở “sunroom” lại được mang xuống treo ở dưới đó. Và mấy cái kệ lại được tháo ra cất đi trong kho chờ đến tháng Mười mới được dùng lại.

Ai không thích cây cối, không mê lan thấy tôi làm những việc này cho là mệt mỏi lắm. Riêng tôi thì lại lấy làm thích thú, cứ tà tà mang từng cây ra vườn, trước khi treo lên cành tôi còn có một chậu nước lớn để sẵn tưới đẫm cho mỗi cây. Trong lúc bung lên bung xuống, xếp qua xếp lại tôi thấy được cây báo hỉ (*Dendrobium secundum*) nhú ra cái mầm non ở dưới rễ, cây *Den. lituiflorum* nở hoa thơm nhẹ nhàng, bụi *Bulbophyllum biflorum* nở những cặp hoa đúng như tên gọi, một bụi *Cirrhopetalum* specie này ra bao nhiêu là nụ, thấy được sự nảy nở phát triển của mấy cây này tôi còn hăng thêm nữa, nghĩ thầm chỉ có từng này chứ có thêm mấy ngàn cây lan nữa cũng chẳng thấm vào đâu.

Dendrobium lituiflorum

Dendrobium lituiflorum var. *alba*

Bulbophyllum biflorum

Cirrhopetalum sp.

Vườn sau có được những giò lan treo trên những cành cây phụ vớ, những cây phong Nhật (Japanese maple) lá đỏ bầm như màu rượu chát hay xanh lạt như màu hoa thiên lý, những cây đỗ quyên màu vàng và màu cam, đám anh túc (poppy) vàng rực ở một góc vườn, và giàn hoa tử đằng (wisteria) phủ đầy hoa tím trông đẹp và mơ màng hẳn lên, hai bà cháu tôi mang bánh trái, trà đá ra vườn chơi suốt ngày. Vườn có bóng râm, êm không có một tiếng động gì ngoài những tiếng chim hót và tiếng mấy con sóc con mồi lớn tinh nghịch đuổi bắt nhau, nên đến giờ cháu cần ngủ trưa tôi chỉ cần ôm cháu cho gục đầu vào vai, đi tới đi lui vừa ngắm mấy cây lan treo trên cành cây vừa ngang tầm mắt vừa hát ru vài câu, chưa hết bài hát “Bến Giang” đầu của nhạc sĩ Lê Trọng Nguyễn là đã nghe tiếng gáy nhẹ nhàng đều đặn ở bên tai.

*Bước nặng nề qua thềm nhà vắng vương xác hoa.
 Khi nắng chiều nghiêng, ghé bên vai ướp vào má
 Lách cỏ vườn xưa tìm lại chỗ ta vẫn đùa,
 ngắt hoa anh cười, nhưng em trách rồi lệ ứa.
 ...chiều nhạt nắng, nhắc anh lời em
 nói khi mùa trăng, dưới khung trời êm,
 “Nếu mà ngày mai giàn hoa tím kia héo gầy
 rồi đời ta vỡ tan làm đôi,
 mắt ta càng xa cách nhau ngàn đời
 thì cứ nhìn vầng trăng mà thôi trách duyên lỡ làng.”*

Trẻ con có lẽ thích nhạc kiểu buồn buồn hiên hiên của ông Lê Trọng Nguyễn, làm tôi nhớ đến một bà bạn, nếu mà bà không hát ru bản “Nắng Chiều” là cháu ngoại không ngủ. Bà ngoại đi thăm cháu ru cháu ngủ hàng ngày đến lúc bà về rồi cháu nhất định không chịu ngủ vì thiếu Bà hát bài này, Mẹ cháu phải gọi điện thoại cầu cứu xin học bài hát đó để ru con mới ổn:

*Qua bến nước xưa lá hoa về chiều,
 lạnh lòng mềm đũa trong nắng lụa thưa
 Khi đến cuối thôn chân bước không hôn,
 nhớ sao là nhớ đến người ngày thơ.
 ...Anh nhớ trước đây dáng em gầy gầy
 dịu dàng nhìn anh đôi mắt long lanh
 anh nhớ bước em khi nắng vương thềm
 má em màu ngà tóc thề nhẹ vương...*

Tôi thì mỗi lần nghe bản nhạc này đến câu: “anh nhớ trước đây dáng em gầy gầy”, nếu có nhà tôi quanh quẩn ở đó là vội vàng nhìn trộm xem nhà tôi có để ý câu hát đó không, sau đó đi soi gương để xem mình còn có tí “gầy gầy” nào không để còn lo ăn bớt lại. Thường thường sau khi nghe bản nhạc này xong thì trong vòng một tuần sau đó tôi ăn uống kiêng khem và siêng tập thể dục, sau đó thì đầu lại vào đây.

Thành ra ông nhạc sĩ đầu có ngờ là nhạc của ông không những ru hồn người lớn ru trẻ con ngủ, mà còn nhắc nhở mấy bà mấy cô nín kéo cái dáng gầy gầy. Nói chuyện ru cháu ngủ tôi nhớ đến anh bạn tôi, một thuở là người hùng của Không Quân Việt Nam. Anh này đúng là người hùng, đọc “Bình Ngô Đại Cáo” của cụ Nguyễn Trãi để ru cháu, mà thằng cháu trai này lại đúng là ông nào cháu nấy, nó phải nghe ông ngoại nó sang sảng đọc “Bình Ngô Đại Cáo” thì mới ngủ:

Tuần kiệt như sao buổi sớm

Nhân tài như lá mùa Thu

...trông người, người càng vắng bóng, mịt mù như chốn bể khơi

tự ta, ta phải dốc lòng, vội vã hơn cứu người chết đuối

nhân dân bốn cõi một nhà, dựng cần trúc ngọn cờ phấp phới

tướng sĩ một lòng phụ tử, hòa nước sông chén rượu ngọt ngào.

...Đem đại nghĩa để thắng hung tàn

Lấy chí nhân để thay cường bạo.

Trở lại chuyện lan, chị Vân và chị Thảo vừa đi Redland International Orchid Festival 2011 ở Homestead, Florida. Hội Lan mở vào 3 ngày thứ Sáu, thứ Bảy và Chủ nhật, và người tổ chức xe bus muốn đi ngày thứ Sáu để tìm lan hiếm nên hai chị nghỉ làm, lo dậy từ 3 giờ sáng để sửa soạn vì 4 giờ xe bus đã khởi hành để tới nơi cho đúng 9 giờ sáng là giờ mở cửa. Mục đích của chị Thảo là ráng đi tìm *Dendrobium falconeri*, chị bắt đầu hỏi ở cửa hàng Thái Lan thì họ gửi qua hàng Phi Luật Tân, rồi ở đó lại bảo chị qua thử hàng Mã Lai, chị hỏi cả chục chỗ rồi chịu thua không chỗ nào có, chị đành mua khoảng 10 loại *Dendrobium* species để đầu tháng Tám mang lên Seattle cho tôi: *Den. cinnabarium*, *Den. erosum*, *Den. sarawakense*, *Den. lowii*, *Den. tannii* (loại này hoa màu hồng), *Den. balzerianum*... Tôi bảo chị để dưới đó trồng nhưng chị bảo chị mua cho tôi, tôi không cần phải trả tiền chị, chỉ cần hôm nào chị lên chơi nữa thì cho chị ăn món cá nướng phết mỡ hành, rắc đậu phụng lên trên, cuốn bánh tráng rau sống dưa leo, rồi chấm dấm với nước mắm me pha với xả băm nhỏ, món này tôi làm đãi chị trước ngày chị về vào dịp chị lên thăm tôi hồi cuối tháng Tư, chị bảo về Florida rồi chị vẫn còn thèm đến bây giờ. Chị nhắc thêm là đừng quên món bánh da lợn có pha màu lá cẩm, món bánh này cô Kim truyền nghề cho tôi, nhà tôi kiêng đường nhưng khi nào tôi làm món này thì không thể nào làm ngơ được.

Còn tôi ở đây, cuối tuần đó tôi đi ăn chơi ở Vancouver bên Canada. Tiệm ăn nào bên đó cũng ngon và lúc nào cũng đông nghẹt người. Tôi có tật là đến những thành phố lạ, khi đi tìm tiệm ăn thấy tiệm nào đông người xếp hàng với vẻ kiên nhẫn vui vẻ không có nét khó chịu là cho là thức ăn tiệm này chắc là phải ngon vì khách hàng phải chờ đợi như vậy mà vẫn lộ nét hoan hỉ. Hai giờ sáng chúng tôi vào ăn một tiệm mở cửa suốt ngày suốt đêm, phải chờ 10 phút mới có bàn ngồi. Thức ăn ngon quá trưa ngày hôm sau tôi trở lại ăn vào, tiệm quá đông không có chỗ ngồi tôi phải mua về khách sạn để nhâm nhi. Trước khi lên đường trở lại Mỹ chúng tôi còn ghé một tiệm Mi

hoành thần ăn sáng, sau đó ghé tiệm bánh mua bánh bao và bánh ngọt, ghé tiệm heo quay vịt quay mua một hộp vịt quay và một hộp thịt đầy ăm ắp. Thịt ba chỉ được nướng khéo với những miếng da vàng rộm màu mật ong trông hấp dẫn quá nên tôi đâm hư, thò tay nhón một miếng, rồi hai miếng, rồi ba miếng ăn thử, con gái tôi thấy tôi ăn ngon quá bắt chước làm theo, bà chủ tiệm thấy vậy lại nhìn chúng tôi một cách thích thú. Nhưng quan trọng nhất của chuyến đi này là tôi phải ghé tiệm

trà quen thuộc để mua loại trà tôi thích mà tôi tìm được 3 năm nay, trà không đắt tiền lắm nhưng lại hợp, uống xong tách trà thật lâu rồi mà dư vị vẫn còn phảng phất, uống những loại khác dù có đắt hơn thì lại thấy như lọt lỗ. Tôi hay nói với con tôi, tìm được loại trà hợp với mình cũng khó như tìm được một người bạn tri âm tri kỷ, tâm đầu ý hợp, trà thì buổi sáng thức dậy đã phải nấu nước nóng pha ngay, trưa khát nước cũng đi tìm trà, sau bữa ăn cũng cần một tách trà nóng, bạn hiền thì lúc nào cũng muốn gần gũi chuyện trò tâm sự đầy vui.

Vậy mà trà ngon và bạn lòng không phải dễ tìm, nhiều khi khó đến nỗi có người suốt cả một đời vẫn không thấy, không gặp.

Xin hẹn và mong gặp lại các bạn trong Tâm Tình Tây Bắc Seattle tháng Sáu, 2011

5/2011

Phạm Hảo - Seattle